

Hamis nézetek tudományos mezben

Válasszuk szét a tudótestületet a kutatóhálózattól

JÁROSI MÁRTON

A politika, a gazdaság után végre a kultúrában is beindult a rendszerváltoztatás. A globális liberális véleményterroret figyelembe véve nehéz küzdelem előtt állunk, de legalább megkezdjük. Azért a többes szám, mert ez nem (csak) kormányzati küzdelem, mindazoknak ki kell állniuk a küzdőtérre, szint kell vallaniuk, akik értelmiséginek tartják magukat. Értelmiségi az, aki felelősséget vállal a közösségéért; szellemi értékeit, tudását, művészetét annak javára, építésére és nem rombolására, a saját hasznára fordítja. A nemzeti értelmiséginek nemcsak joga, de kötelessége is nemzetét szolgálni. Ehhez most biztos háttérrel ad a nemzeti kormány politikája.

Érdeklődéssel követem a Tudományos Akadémia, a CEU és a genderizmus körüli ellenzéki hisztériát és e témákkal összefüggésben beindult, régóta esedékes tisztázó, nemzeti (közösségi) érdekű kulturális állásfoglalásokat. Ecker János A genderizmus nem tudomány című cikke (Magyar Idők, 2018. augusztus 16.) indított a megszólalásra, amellyel teljes mértékben egyetértek. Energetikus mérnök vagyok, én is a cikkben megfogalmazottakat tekintem a tudományosság kritériumainak. Keresztény emberként úgy gondolom, hogy a valódi tudománynak a megromlott lét-viszonyok (Bogár László) helyreállítását kell szolgálnia. Még akkor is, ha ez reménytelennek látszik. A tudásnak a butaság világméretű terjesztése/terjedése közepette erkölccsel kellene párosulnia; a világ lehető legkisebb veszteségű üzemeltetéséhez mozgósítanunk kell a mindnyájunkban ott lakó, világot fenntartó szeretetenergiát.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy mai világunkban a tudományosság prostituálódott; a hamis, emberellenes ideológiákat is tudományos köntösbe öltöztetik. Sőt tudományos kérdésekben is demokratikusan döntenek, lásd a párizsi klímakonferenciát. Egyetemista koromban „tudományos szocializmust” oktattak a Műegyetemen. A politikai korrektség jegyében a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) is alkalmazkodik a liberális piaci viszonyokhoz. Ezt néhány olyan példával támasztom alá, amelynek magam is részvevője/tanúja voltam, s amelyeket annak idején társulatunk honlapján, a nyilvánosságban is szóvá tettem. Akkor ennek nem volt visszhangja, reménykeltő, hogy mára ez a téma is a közbeszéd tárgya lett. Az Akadémia székházában helyet adtak tudományosnak álcázott szakmai rendezvényeknek, amelyek a tudomány szó ma még meglévő nimbuszát kihasználva, elrejtik a valódi (üzleti) céljukat. Az fenntartható fejlődés bizottság akadémiai közreműködéssel tartott ott konferenciákat. Nem tekinthető tudományosnak az Akadémia energetikához és klímapolitikához való viszonya sem. Példaként említem, hogy 2014-ben A nukleáris alapú villamosenergia-termelés jelene és jövője című szakmai konferencián Sólyom László volt államelnök, környezetvédő, antinukleáris mozgalmár az Akadémia akkori elnökének, Pálkás Józsefnek a megnyitója után a programban nem szereplő kormányellenes politikai beszédet tartott. A beszéd után az akadémikusok távoztak, hozzászólni nem lehetett. Erről annak idején, az Akadémia folyosóján adott, Politikai ideológiával kevert tudományos szakmaiság az Akadémián címet viselő interjúban kifejtettem a véleményem.

2015. márciusában meghívásunkra az Egyesült Államokban élő neves hazánkfi, Miskolczi Ferenc légkörfizikus Üvegházhatás és energetika címmel előadást tartott társulatunknál. Támogattuk Miskolczi Ferenc kezdeményezését egy akadémiai kerekasztal megbeszélésre, és ezért javasoltam az MTA elnökének, Lovász László akadémikusnak a témával foglalkozó tudósok meghívását egy megbeszélésre. Az MTA elnöke nem hívta meg Miskolczi Ferencet az Akadémiára; az Energiatudományi Kutatóközpont főigazgatóját kérte fel a vita megszervezésére. Az értékes tudományos előadásra március 16-án az MTA Energiatudományi Kutatóközpontjában került sor, amelyen ennek következtében sajnos éppen azok a tudósok nem vettek részt, akik nem értenek egyet Miskolczi Ferenc elméletével. Ennek az előadásnak és vitának a Magyar Tudományos Akadémia székházában lett volna a helye.

Nem volt ez mindig így. Jó száz éve az Akadémia nyitottabb volt. A klímaváltozások egyik természeti okának megértésében a legfontosabb helyszín a Magyar Tudományos Akadémia könyvtára volt. Amikor az első világháborús internált szerb kutató, Milutin Milankovics Budapestre került, egyszerűen besétált a Magyar Tudományos Akadémia székházába, s itt a könyvtárigazgató, Szily Kálmán matematikus részéről meleg fogadtatásban részesült. Milankovics a négy világháborús évet a könyvtár olvasótermében töltötte, ahol olyan matematikai modellen dolgozott, amely a változó tengelyferdeségű és változó elliptikus pályájú bolygók éghajlatváltozását írta le. Budapestért és a Magyar Tudományos Akadémiáért is rajongott. Ennek a tudományos, tudománytörténeti szempontból egyaránt kiemelkedő jelentőségű és emberbarátilag is példamutató eseménysláncnak a megörökítésére Szarka László akadémikus kezdeményezésére 2017. április 20-án emléktáblát lepleztek le az akadémiai könyvtár olvasótermében. A kapcsolódó tudományos ülésről az Mta.hu nem számolt be. Talán nem véletlen, hogy ezt a rendezvényt a hazai médiában is elhallgatták.

De a napi politika is bevonult az Akadémiára. 2017-ben az Akadémia honlapján Trump és a tudomány címen volt olvasható lapszemle, amelyben „mértékadó tudományos, illetve tudományos-ismeretterjesztő fórumok” írásait idézték. A klímaváltozás okán a széndioxid-hisztériát alátámasztó fórumokkal és tudósokkal szemben sok tudós vitatja a széndioxid klímaváltozásra gyakorolt hatását. Ezt bizonyította az is, hogy Richard Lindzen légkörkutató professor emeritus petíciót készített, amelyben felszólította Donald Trump elnököt, hogy lépjen ki az ENSZ klímavédelmi megállapodásából. Ezt a petíciót több mint 300 jelentős tudós, illetve szakember írta alá, számtalan szakterület képviselőiként, a világ minden tájáról, köztük magyarok is. Ez azonban már nem volt olvasható az MTA honlapján, a hazai médiafelületeken is alig jelent meg.

A fentiekkel nincs összhangban Pálincás József volt MTA-elnök minapi nyilatkozata: „A véleményüket szabadon elmondókat sokszor szégyenpadra ültetik, megalázzák. Ez történik tudósokkal, értelmiségiekkel, vagy akár olyan intézményekkel, mint a Magyar Tudományos Akadémia” (Magyar Hang, 2018. augusztus. 17.).

Egyetértek az Alvincz József Múbalhé a tudósok körül című cikkében (Magyar Idők, 2018. augusztus 9.) kifejtettekkel is: a köztestületi formában működő, akadémikusok által alkotott tudótestület és az egyes tudományterületeket lefedő kutatóhálózat egymástól független dolgok. Ekként is kezelendők. A tudótestületnek a teljes nyitottság jegyében szuverénnek, a tudomány pártatlan vitaműhelyének kell lennie, de nem tetszeleghet a tudományosság bíróságának szerepében. Nincs legitim akadémiai, még csak többségi vélemény és álláspont sem. (Az idősebbek még

emlékezhetnek a Magyar Tudományos Akadémia Bős-Nagymarossal kapcsolatos állásfoglalására.) A újonnan létrehozott Innovációs és Technológiai Minisztérium kiemelten fontos kormányzati szervezet, amelynek feladata a kormányzati politika megalapozása és támogatása az alkalmazott tudományok segítségével. Az itteni tevékenység mércéje a társadalmi hasznosság. A kutatóintézetek költségvetésének kormányzati koordinálása helyett a magam részéről azt tartanám helyesnek, ha a kutatóhálózat szervezetiileg is ehhez a minisztériumhoz tartozna. Ebben az esetben a kutatóhálózat költségvetéséhez az Akadémiának formálisan sem lehetne semmi köze.